T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/439
KARAR NO : 2023/70
KARAR TR : 23/01/2023

ÖZET: Davalı özel hukuk tüzel kişisi Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ile davacılar arasındaki elektrik, su ve doğalgaz dağıtımının tek taraflı kesilmesinden kaynaklı muarazanın giderilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- D. H. A.Ş. , 2- S. D
Vekili : Av. M. B
Davalı : Eskişehir Sanayi Odası Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
Vekili : Av. E. G. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacılar vekili, Eskişehir Sanayi Odası Organize Sanayi Bölgesinde organik gübre üretimi faaliyeti gösteren davacıların, resmi yoldan faaliyetinin durdurulmasının istenilmesi üzerine tesis içindeki makine ve ekipmanların taşınması için Odunpazarı Kaymakamlığı tarafından süre verilmesine rağmen davalı tarafından elektrik, su ve doğalgaz dağıtımının tek taraflı kesilmesi nedeniyle, el atmanın önlenmesi ve muarazanın giderilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 06/07/2021 tarihli ve E.2021/392, K.2021/293 sayılı kararı** ile, *"kamu kurumu niteliğindeki Organize Sanayi Bölgesinin işlem ve eylemlerine ilişkin uyuşmazlıkların idari yargıda görülmesi gerektiği"* gerekçesiyle yargı yolu bakımından görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 08/09/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

3. Davacılar vekili, bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Eskişehir 1. İdare Mahkemesi 17/09/2021 tarihli ve E.2021/644, K.2021/652 sayılı kararı ile, davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar vermiştir. Bu karar, davacı tarafça istinaf edilmiştir.

5. Bursa Bölge İdare Mahkemesi 3. İdari Dava Dairesi 15/06/2022 tarihli ve E.2021/1096, K.2022/917 sayılı kararı ile, *"özel hukuk tüzel kişisi OSB Müdürlüğünün kamu gücünün kullanılmasından kaynaklanmayan ve özel hukuk hükümlerine göre yapılan sözleşme uyarınca faydalanılan elektrik, su ve doğalgaz hizmetinin kesilmesinden kaynaklanan uyuşmazlıkta adli yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulü ile istinafa konu kararın kaldırılmasına ve dosyanın mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

6. **Eskişehir 1. İdare Mahkemesi 05/07/2022 tarihli ve E.2022/631 sayılı kararı**le, istinaf merciinin verdiği karar gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dava dosyalarının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin ertelenmesine karar vermiştir.

7. Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 26/07/2022 tarihli ve E.2022/631 sayılı üst yazısı ile, olumsuz görev uyuşmazlığına konu dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

8. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 14. maddesinde; 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiştir; "*Değiştirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler*" başlıklı 85. maddesinin (h) bendi şöyledir:

> "*...12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*
>
> *Yürürlüğe giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır..."*

9. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun "*Tanımlar vekısaltmalar*" başlıklı 3. maddesinin (e) ve (h) bentleri şöyledir:

> *"Bu Kanunun uygulanmasında;*
>
> *e) Katılımcı: OSB'lerde, bir işletmenin kurulması için parsel tahsisi veya satışı yapılanlar ile maliki bulunduğu parselde üretimde bulunan veya bulunmayı taahhüt eden ve bu Kanunun amacına uygun faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişi ile finansal kiracıyı,*
>
> *h) Organize Sanayi Bölgesi (OSB):Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini, ifade eder."*

10. Bu Kanun'un "(*OSB'lerin) Nitelikleri*" başlıklı 5. maddesinin ilk fıkrası şöyledir:

> "*OSB, müteşebbis heyetin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. (Ek cümle : 20/2/2014-6525/21 md.) OSB; kamulaştırma işlemlerini Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yaptırabilir.*"

11. Aynı Kanun'un *"Alt yapı tesisleri kurma, kullanma ve işletme hakkı"* başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"OSB'lerin ihtiyacı olan elektrik, su, kanalizasyon, doğalgaz, arıtma tesisi, yol, haberleşme, spor tesisleri gibi altyapı ve genel hizmet tesislerini kurma ve işletme, kamu ve özel kuruluşlardan satın alarak dağıtım ve satışını yapma hakkı sadece OSB'nin yetki ve sorumluluğundadır. OSB'ler, Bakanlıktan izin almak kaydıyla ayrı şirket kurma şartı aranmaksızın OSB alanı içerisinde öncelikle kendi ihtiyacı olmak üzere elektrik üretim tesisleri kurma ve işletme hakkına sahiptir. OSB'deki katılımcıların elektrik üretim tesisleri kurması ve işletmesi OSB iznine tabidir."*

12. 12/04/2000 tarihli ve 4562 sayılı Kanun'un, 04/07/2012 tarihli ve 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 5. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Danıştay Altıncı Dairesi tarafından yapılan itiraz başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi 31/10/2013 tarihli ve E.2013/49, K.2013/125 sayılı kararı ile 04/07/2012 tarihli, 6353 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle değiştirilen 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"… yapabilen veya … "* sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

13. Aynı Kanun'un "*Yönetim Kurulu*" başlıklı 8. maddesi şöyledir:

> "(*Değişik fıkra: 18/6/2017-7033/43 md.) Yönetim kurulu, müteşebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçeceği beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Genel kurula geçen ve müteşebbis heyetin sona erdiği OSB'lerde, yönetim kurulu yönetmelikle belirlenecek kriterlere göre en fazla on bir asıl ve on bir yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyeleri dört yıl için seçilir.*
>
> *Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt çoğunluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılırlar. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyuna itibar edilir.*
>
> *Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kuruluş protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müteşebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir.*"

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, ÜyelerNilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 23/01/2023 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davalı Organize Sanayi Bölgesinde organik gübre üretimi faaliyeti gösteren davacıların, resmi yoldan faaliyetinin durdurulmasının istenilmesi üzerine tesis içindeki makine ve ekipmanların taşınması için süre verilmesine rağmen davalı tarafından elektrik, su ve doğalgaz dağıtımının tek taraflı kesilmesi nedeniyle, el atmanın önlenmesi ve muarazanın giderilmesi istemiyle açılmıştır.

17. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, özel hukuk tüzel kişiliğini hâiz davalı Eskişehir Sanayi Odası Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünün katılımcısı olan davacılarile aralarında özel hukuk hükümlerine göre yapılan sözleşme uyarınca faydalanılan elektrik, su ve doğalgaz hizmetinin kesilmesinden kaynaklanan dava konusu el atmanın önlenmesi ve muarazanın giderilmesine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/07/2021 tarihli ve E.2021/392, K.2021/293 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Eskişehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/07/2021 tarihli ve E.2021/392, K.2021/293 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

23/01/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

